

НИЙЛ ГЕЙМЪН
ЗВЕНА ОТ ХРАНИТЕЛНАТА
ВЕРИГА

Превод от английски: Росица Панайотова, 2007

chitanka.info

Това е истинска история, до голяма степен. Доколкото е такава и доколкото е полезна на когото и да било.

Беше късно вечерта и ми беше студено в един град, където няха право да бъда. Не и по това време на нощта. Няма да ви казвам кой беше градът. Бях изпуснал последния влак и не ми се спеше, затова се мотах из улиците край гарата, докато не намерих денонощно кафе. Където седнах на топло.

Нали ги знаете тези места: името на кафенето върху рекламна табела на „Пепси“ над мръсен прозорец, засъхнал жълтък между зъбите на всичките вилици. Не бях гладен, но си купих сандвич и чаша чай с мазни петна, за да ме оставят на мира.

В кафенето имаше още няколко души, сами по масите, бездомници и страдащи от безсъние, приведени над празните си чинии, с мръсни палта и военни якета, закопчани догоре.

Тъкмо се връщах от бара с таблата в ръце, когато някой извика:

— Ей. — Гласът беше мъжки. — Ти — продължи гласът и аз разбрах, че говори на мене, а не на някой друг. — Познавам те. Ела тук. Седни при мен.

Не му обърнах внимание. Никой не иска да се забърква с никого по такива места.

Тогавата той изрече името ми, аз се обърнах и го погледнах. Когато някой ти знае името, нямаш избор.

— Не ме ли позна? — попита мъжът.

Аз поклатих глава. Не ми приличаше на нито един мой познат. Такъв като него не бих забравил.

— Аз съм. — Гласът му премина в умоляващ шепот. — Еди Бароу. Хайде бе, приятелю. Как да не ме помниш?

Когато си каза името, го познах, ако може така да се каже. Имам предвид, че познавах Еди Бароу. Преди десет години бяхме работили заедно на един строеж, по време на единствения ми истински флирт с физическия труд.

Еди Бароу беше висок и много мускулист, с усмивка на филмова звезда и небрежно красив. Беше бивш полицаи. От време на време ми разказваше разни истински истории за престъпления, смърт и наказания. Напуснал силите на реда след някакъв скандал между него

и висш началник. Твърдеше, че жената на старшия полицейски началник го принудила да напусне. Еди постоянно се забъркваше в неприятности заради жени. Но пък жените го харесваха.

Докато работехме заедно на строежа, ги бях виждал да го преследват, да му приготвят сандвичи, да му подаряват дреболии и такива работи. Той не правеше нищо, за да им се хареса; те просто бяха привлечени от него. Понякога го наблюдавах, за да видя как го прави, но той не правеше нищо. Накрая реших, че просто си е такъв: голям, силен, не особено умен и ужасно, ужасно добре изглеждащ.

Но това беше преди десет години.

Мъжът на гетинаксовата маса не изглеждаше добре. Очите му бяха мътни, зачервени и се взираха безнадеждно в масата. Кожата му беше сива. Беше прекалено слаб, ужасяващо слаб. Черепът му прозираше през мръсната му коса. Попитах:

— Какво ти се е случило?

— Какво искаш да кажеш?

— Изглеждаш малко скапан — отговорих, въпреки че изглеждаше не малко скапан, а направо мъртъв. Еди Бароу беше едър мъж. Сега се беше спихнал в себе си. Беше останал само струпясала кожа и кости. — Да бе — добавих. А може да е било „Да бе?“ — не помня. След което безизразно заявих: — На всеки се случва понякога.

Той ми махна с лявата си ръка да седна срещу него. Десницата му висеше безжизнено, с пръсти, напъхани в джоба на самото му.

Масата на Еди беше до прозореца, където всички минувачи ни виждаха. Не бих седнал там по свой избор. Но вече нямаше как. Настаних се срещу него и отпих от чая си. Не казах нищо, което сигурно беше грешката ми. Ако се бяхме заговорили за незначителни неща, демоните му може би нямаше да го връхлетят. Но аз обгърнах чашата си с длани и не казах нищо. Той сигурно си е помислил, че искам да узная повече за него, че ме интересува. Не ме интересуваше. Имах достатъчно проблеми на главата. Не исках да знам нищо за борбата му с живота, нито за онова, което го беше довело до това състояние — пиене, наркотици или болест — но той заговори с дрезгав глас и аз слушах.

— Върнах се тук преди няколко години, когато строяха околостроителното. И се заседях, така стават нещата. Намерих си стая в една стара къща зад „Принц Регент“. На тавана. Семейна къща. Давах

под наем само горния етаж и бяхме само двама квартиранти — аз и госпожица Корвие. И двамата живеехме на тавана, ама в отделни стаи, врата до врата. Чувах я как се разхожда в нейната. Имаше и един котарак, на семейството, дето от време на време се качваше горе да каже по едно „здрасти“, за разлика от хазяите. Аз се хранех със семейството, ама госпожица Корвие изобщо не слизаше при нас и мина цяла седмица, преди да се запознаем. Тъкмо излизаше от тоалетната на горния етаж. Ужасно дърта. С набръчкано лице като много дърто магаре. Ама косата ѝ беше дълга до кръста като на младо момиче. Много странно, човек си мисли, че старите хора нямат чувства. Искан да кажа, беше толкова дърта, че можеше да ми е баба, ама... — Той замълча. Облиза устните си със сив език. — Както и да е... Прибирам се аз една вечер в стаята и намирам хартиен плик с гъби пред вратата. Подарък. Веднага ми стана ясно. Подарък за мен. Не обаче нормални гъби. Затова почуках на вратата ѝ.

— Това за мене ли е? — викам.

— Сама съм ги брала, господин Бароу — ми отвърща тя.

— Да не са някакви жабешки фъшкии? — питам. — Да не са отровни? Или шантави?

Тя само се изсмя. Направо умря от смях. Стават за ядене, ми вика. Нищо им няма. Мастилени копринки са. Изяж ги сега, че бързо се развалят. Най са хубави пържени, с малко масълце и чесън.

— Вие няма ли да хапнете? — питам.

— Не — ми вика тя. Навремето доста похапвала гъби, но стомахът ѝ вече не ги понасял. Ама били страхотни. Нямало нищо по-вкусно от млади мастилени копринки. Направо да им се чудиш на хората какви неща ядат. Какво ли не могат да изядат. Само да знаех по онова време.

Благодарих ѝ значи, и си се прибрах в моята половина от тавана. Бяха го преустроили преди няколко години, хубава работа бяха свършили. Оставих гъбите до мивката. След няколко дни станаха на някаква чернилка, като мастило, и набутах цялата тая гадост в един найлонов плик и го изхвърлих.

Слизам си по стълбите с плика в ръка и попадам на нея, а тя ми вика:

— Здравей, господин Б!

И аз на свой ред поздравявам:

— Здравейте, госпожице Корвие.

— Викай ми Ефи. Харесаха ли ти гъбите?

— Много. Мерси — отвърщам. — Страхотни бяха.

След това ми даваше и други неща. Подаръчета, букетчета в стари бутилки от мляко, ей такива работи. Малко ми стана по-добре, когато изведнъж престана да ми подарява разни неща.

И тъй, седя си аз и вечерям с хазяите, синът им се беше прибрал от университета за ваканцията. Беше август. Голяма жегга. И някой подхвърли, че никой не я бил виждал от една седмица, и помоли да съм погледнел какво става.

Погледнах. Вратата не беше заключена. Беше си в леглото. Беше си метнала някакъв чаршаф, но си личеше, че е гола. Не че съм я зяпал. То все едно да гледаш баба си в смесената баня. Старуха. Но се зарадва да ме види.

— Да повикам ли лекар? — питам я.

Тя клати глава.

— Не съм болна, а гладна — вика. — Само съм гладна.

— Сигурна ли сте? — викам аз, — защото мога да повикам някого. Не ми пречи. Всеки ще дойде да види горката старица.

А тя ми отвърща:

— Едуард? Не искам да те притеснявам, но съм много гладна.

— Хубаво. Ще ви донеса нещо за ядене — викам аз. — Нещо по-леко.

А тя взе, че ми скри шапката. Притесни се. След това ми прошепна много тихичко:

— Месо. Да е прясно месо и сурово. Не позволявам никой да ми готви. Месо. Ако обичаш, Едуард.

— Няма проблем — съгласявам се и слизам долу. Зачудих се дали да не ѝ щипна нещо от чинията на котарака, ама не го направих. Не съм такъв човек. Дожаля ми и затова отивам аз до супера и ѝ купувам най-добрата кайма.

Котаракът я подуши. Тръгна с мен по стълбите. Слизай долу, писе, викам му аз. Това не е за теб. За госпожица Корвие е, тя е болна и трябва да обядва, а животинката мяука, като че ли не е яла от седмица, пък аз знам, че не е тъй, щото в купата ѝ имаше храна. Глупав котарак.

Чукам аз на вратата, а тя вика:

— Влез. — Още си е в леглото, аз ѝ подавам пакета кайма, а тя направо се разтопи: — Благодаря ти, Едуард, ти имаш добро сърце. — И разкъсва найлона, както си лежи в леглото. В пластмасовата чинийка има кръв, тя капе по чаршафа, ама старицата не обръща внимание. Направо ми изкара акъла.

Излизам аз от стаята и вече я чувам, че яде с пръсти, гребе оная ми ти сурова кайма и я гълта. Без да става от леглото.

На другия ден става и припка из къщата, че и взе непрекъснато да излиза, ако и да беше дърта, ей ти на. Не било полезно червеното месо, ли. Я питай нея. Че и сурово. Ами че то си е жив татарски стек. Ти ял ли си сурово месо?

Въпросът му ме сепна.

— Аз ли? — попитах.

Еди ме изгледа с мъртвешките си очи.

— На масата няма друг — каза.

— Ами да. Малко. Когато бях дете — на четири или пет години — баба ми ме водеше при месаря и той ми даваше резенче суров черен дроб и аз го изяждах, там, в магазина. И всички се смееха.

От двайсет години не се бях сещал за това. Но беше истина.

Още предпочитам дроба полусуров и понякога, когато аз готвя и когато наоколо няма хора, си отрязвам тънко парченце дроб, преди да го поръся с подправки, и си го изяждам с кеф, и се наслаждавам на суровия му железен вкус.

— Аз пък не — рече Еди. — Харесвам месото добре опечено. Следващото, дете стана, беше, че Томпсън изчезна.

— Кой Томпсън?

— Котаракът. Някой ми каза, че били двама и затова ги нарекли Томпсън и Томпсън. Не знам защо. Да си кръстиш котките с едно име. Първия го прегазил камион. — Той побутна едно кристалче захар на масата с пръст. Пак с лявата ръка. Почвах да се чудя дали има дясна ръка. Да не би пък ръкавът му да беше празен. Не че ми влизаше в работата. Всички губим по нещо в тоя живот.

Тъкмо се опитвах да измисля как да му кажа, че нямам никакви пари, за всеки случай, ако ми поискаше, след като си разкажеше историята. Нямах никакви пари: само билет за влака и няколко монети, колкото за билет за автобуса до вкъщи.

— Никога не съм си падал по котките — изведнъж каза той. — Изобщо. Обичам кучетата. Големи предани същества. Като имаш куче, си наясно с нещата. С котките не. Накрая все се запиляват нанякъде. Като бях малък, имахме котарак. Викахме му Джинджър. Съседите ни също имаха котарак и му викаха Мармалад. Един и същ котарак се оказа, и всички го хранехме. Абе това е то. Хитри хрантутници. Човек изобщо да им няма доверие.

И затуй не си помислих нищо, когато Томпсън изчезна. Семейството се притесни. Аз не. Знаех, че ще се върне. Винаги се връщат.

След няколко нощи обаче го чух. Опитвам се аз да заспя и не мога. Среднощ беше и го чувам да мяука. И не млъква. Не мяукаше силно, ама като не можеш да заспиш, тия работи ти лазят по нервите. Реших, че се е заклешил някъде на тавана. Където и да беше, и дума не можеше да става да заспя. Знаех си. Затова се обличам аз, обувам си ботушите, в случай че ми се наложи да се катеря по покрива, и тръгвам да търся котарака.

Излизам в коридора. Мяукането идваше от стаята на госпожица Корвие в другия край на тавана. Чукам аз на вратата, ама никой не ми отваря. Пробвам бравата. Отключено. Влизам. Викам си, котаракът сигурно се е заклешил някъде. Или е ранен. Само исках да помогна, честно.

Госпожица Корвие я нямаше. Нали разбираш, понякога просто знаеш, че в стаята няма никой, че е празна. Само дето на пода имаше нещо, дето вика: „Мяю, мяю“... И светвам лампата да видя какво е.

В този момент замлъкна почти за минута, чоплейки с лявата си ръка тъмната засъхнала ивица покрай гърлото на бутилката кетчуп. Бутилката беше във формата на голям домати. След това продължи:

— Изобщо не разбирам как още е жив. Искам да кажа, беше жив. И беше жив, от кръста нагоре и дишаше, и си имаше козина, и всичко. Ама задните му крака, гърдите му. Като оглозгано пиле бяха. Само кокали. И онези, как им викаха, сухожилия. И си вдигна главата, и ме погледна. Нищо че беше котарак, разбрах какво иска. Личеше му по погледа, искам да кажа. — Той замълча. — Абе, преди в живота си не бях виждал такива очи. И ти щеше да разбереш какво иска, ако го беше видял. Направих каквото искаше. Истинско чудовище щях да съм, ако не го бях направил.

— Какво направи?

— Смазах го с ботуша си. — Пауза. — Нямаше много кръв. Почти нямаше. И му стъпвах и му стъпвах, и му стъпвах по главата, докато не остана нищо, дето да прилича на нещо. И ти да го беше видял как гледа, щеше да направиш същото.

Не казах нищо.

— Чувам аз тогава някой да се качва по стълбите и си викам, че трябва да направя нещо, искам да кажа, това изглеждаше зле, направо не знам как изглеждаше, ама стоя там като истукан с кръвта по ботушите и вратата се отваря, и влиза госпожица Корвие. И вижда всичко. Поглежда ме значи и вика: ти го уби. Чувам аз нещо ненормално в гласа ѝ и отначало не се сещам какво е, ама тя идва поблизо и виждам, че плаче. Странна работа са това старите хора, като се разплачат като деца, направо не знае човек накъде да гледа, как мислиш? И ми вика тя, само той ме поддържаше жива, а ти го уби. След всичко, което направих, за да е жив и да поддържам месото прясно, така ми вика, след всичко, което направих.

— Аз съм възрастна жена — вика — трябва ми месце.

А аз не знам какво да кажа.

Тя си бърше очите с ръка.

— Не искам да съм в тежест на никого — вика. И плаче. И ме гледа. — Никога не съм искала да съм в тежест на никого. Това беше моето месце. Кой сега ще ме храни?

Той замълча и положи сивото си лице в шепата на лявата си ръка, сякаш беше много уморен. Уморен да ми говори, уморен от историята, уморен от живота. След това поклати глава, погледна ме и каза:

— Ако беше видял онзи котарак, и ти щеше да направиш същото. Всеки щеше да го направи.

Тогава вдигна глава и за пръв път ме погледна в очите. Стори ми се, че видях в тях зов за помощ, молба, която беше прекалено горд, за да изрече на глас.

Ето, помислих си. Ей сега ще ми поиска пари.

Някой отвън почука по прозореца. Не почука силно, но Еди подскочи.

— Трябва да вървя. Това означава, че трябва да вървя.

Само кимнах. Той стана от масата. Все още беше висок мъж, което почти ме изненада: като се има предвид колко се беше скапал

иначе. Докато ставаше, без да иска бутна масата и извади от джоба дясната си ръка. За да се подпре. Предполагам. Не знам.

Може би е искал да я видя. Но ако е искал да я видя, защо през цялото време я държа в джоба си? Не, май не е искал да я видя. Беше случайно.

Под палтото не беше облечен нито с риза, нито с пуловер и затова видях ръката му почти до лакътя. На китката му й нямаше нищо. Беше си съвсем нормална китка. Само че над нея почти цялата плът беше опоскана до костта, оглозгана като пилешко крило, с остатъци от засъхнало месо, огризки и трошици, и почти нищо друго. Направо да се зачудиш как пръстите му си стояха на мястото, след като нямаше нито кожа, нито плът, която да ги държи.

Това видях. Само за миг, след което той прибра ръка обратно в джоба си и излезе в мразовитата нощ.

Проследих го с поглед през мръсния прозорец на кафенето.

Беше странно. След всичко, което ми беше казал, бях останал с впечатление, че госпожица Корвие е старица. Но жената, която го чакаше на тротоара, нямаше как да е повече от трийсетгодишна. Но наистина имаше много дълга коса. Коса, върху която можеш да седнеш, дето се казва, макар това винаги да ми е звучало малко като реплика от мръсен виц. Приличаше донякъде на хипи. И доста хубавка, с някак гладна хубост.

Взе го под ръка и го погледна в очите, и двамата излязоха от петното светлина на кафенето като тийнейджъри, току-що осъзнали колко са влюбени един в друг.

Върнах се на бара и си взех втора чаша чай и чипс, за да откарам до сутринта, седнах и се замислих за изражението на лицето му, когато ме погледна за последен път.

В нощния влак за големия град седнах срещу някаква жена с бебе. Бебето плуваше във формалдехид, в тежка стъкленица. Трябвало спешно да го продаде и макар да бях ужасно уморен, до края на пътуването говорихме за причините да го продава и за други неща.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.